

"Države sveta" predstavljajo tudi v svetovnem merilu precej originalen pristop in hkrati imeniten avtorski in založniški dosežek. Knjiga seveda ne skriva svojih teženj po univerzalnem delu, namenjenemu širokemu krogu različnih uporabnikov. Enciklopedični pristop s sistematično, jasno vidno razporeditvijo prikazanih vsebin je primeren tako za nezahtevne iskalce posameznih informacij kakor tudi za resno šolsko in strokovno rabo.

Delo je odličen pripomoček vsem, ki iščejo nekoliko bolj poglobljena znanja o hitro spreminjajočem se svetu. A tedaj ta priročnik že ne bo dovolj; potrebno bo poseči po zakladnici geografske analize pokrajine, po problemsko zasnovani regionalni geografiji, ki zna iz enciklopedično razporejenih vsebin prepoznati vzroke in posledice sodobnih družbenih in prostorskih procesov ter problemov. In tedaj pride tudi čas za vrednostne sodbe, prepuščene uporabniku. To pa ni več poslanstvo ne avtorjev ne njunega velikega dela ne založbe.

Ob koncu smemo z zadovoljstvom ugotoviti, da po zaslugi tudi te knjige slovenska geografija dokazuje svojo ustvarjalnost in vpetost v mednarodno okolje. Avtorja sta (ponovno) naredila "veliko" delo, ki z odličnostjo v vsebinskem in oblikovnem pogledu sodi v svetovni vrh tovrstnih del. Naša geografska naloga je sedaj predvsem v koriščenju te zakladnice informacij in njihova uporaba na različnih področjih.

Jernej Zupancič

"Mestna Drava" v Beljaku (foto: Tatjana Kikec).

Reka in razvoj na primeru Drave

Društvo geografov Pomurja je junija 2006 pod vodstvom Mitje Briclja in Huberta A. Steinerja, avtorja ureditve "mestne Drave" v Beljaku, organiziralo strokovno ekskurzijo po Dravski dolini. Udeležence smo želeli seznaniti s pokrajinskimi učinki, povezanimi s hidroenergetsko rabo reke, z evropskimi praksami pri upravljanju z vodami in prikazati ureditve, ki ohranjajo dobro ekološko stanje ter omogočajo trajnostno rabo.

Udeleženci ekskurzije smo si ogledali HE Beljak/Villach ter ureditev Drave v mestu, kjer so po obsežnih poplavih v šestdesetih letih 20. stoletja s sanacijo starih ureditev ter renaturacijo rečne struge dosegli večjo poplavno varnost ter izboljšali ekološko stanje reke. Danes predstavlja reka s svojimi obrežji za prebivalce mesta pomemben komunikacijski prostor (sprehajalne poti, restavracije, obrežna stopnišča), rekreacijsko območje (kolesarske poti, jadranje ter deskanje na vodi, tek na smučeh), privablja pa tudi številne obiskovalce od drugod.

Za urejanje rečnega prostora je poleg znanja in izkušenj potrebno tudi uspešno vodenje dialoga med mestno upravo, investitorji ter javnostjo. Le z intenzivnim sodelovanjem in s sprotnim obveščanjem javnosti je bilo možno izpeljati ustrezne rešitve, ki so bile hitro sprejete tudi s strani mestnega prebivalstva. Potrebe po sonaravni ureditvi so se zavedali vsi sodelujoči in rezultat, ki je bil na začetku težko predstavljen, je danes realnost: zagotovljena je poplavna varnost, reka pa s svojim obrežjem ponovno "živi". Da pa bi tudi v prihodnje zagotovili ustrezno poplavno varnost, so potrebna določena vzdrževalna dela (košnja trave, obrezovanje dreves), ki jih po dogovoru z mestom izvaja upravljavec avstrijske verige HE na Dravi ter projektni vodja ureditev, avstrijska zveza Hydro Power AG.

Pot nas je vodila tudi do HE Golica/Koralpe ter do umetnega jezera Sobotica/Soboth. Za potrebe pridobivanja električne energije je bil v jarku Bistriškega potoka zgrajen jezero, za katerim je nastalo umetno jezero, ki zbira vodo Bistriškega ter okoliških potokov. Spremembe v jezuru ter na samem jezuru spremljajo s posebnim varnostnim sistemom

na osnovi pronicajoče vode in jih avtomatsko posredujejo tako v Kelagovo centralo kakor tudi na slovensko stran. Nastalo umetno jezero privablja obiskovalce predvsem v topli polovici leta, ko se voda segreje tudi do 24 °C. Kljub obsežnosti in zahtevnosti posega v okolje so danes (po petnajstih letih!) rane zaceljene in jezero je videti skorajda "naravno": jez in jezerska obala sta zasajena z drevesi in grmičevjem, obrežje jezera je urejeno s skalnimi bloki, ki se vključujejo v "naravno" podobo jezera.

Ekskurzijo smo zaključili v občini Muta, kjer smo si ogledali ekološko kapelico in Sedelnikov slap. Predstavniki Univerze v Mariboru, Ministrstva za okolje in prostor in Zveze geografskih društev Slovenije smo se z županom dogovorili za pripravo pilotnega projekta čezmejnega sodelovanja za razvoj Mučke Bistrice (glej zapis na zadnji strani tokratne številke).

Načrtovanje prostorskega razvoja zahteva temeljito poznavanje pokrajine ter v njej odvijajočih se procesov, hkrati pa vključuje znanja različnih strok. V procesu usklajevanja različnih interesov glede rabe prostora smo pomemben sogovornik tudi geografi, ki želimo s tovrstnimi strokovnimi ekskurzijami vzpostaviti medsektorsko sodelovanje in s tem pripomoči k ustrežnejšemu reševanju okoljskih problemov in k prostorskemu razvoju, ki upošteva načela trajnostnega razvoja ter hkrati prispeva k večji kakovosti življenja.

Narava postaja vse večja vrednota - če jo želimo ohraniti še za naslednje generacije, moramo delovati v skladu z načeli sonaravnosti. Primera Beljaka in Golice nam lahko nedvomno služita za zgled.

Tatjana Kikec

Človek v koraku z naravo

Društvo mladih geografov Slovenije je med 2. in 9. julijem 2006 organiziralo že 10. raziskovalni tabor; ko nas je pot zanesla na Goričko, kjer je organizacija potekala v sodelovanju s Krajinskim parkom Goričko. Za večino udeležencev (kar 29) tabora je bila pokrajina manj znana, zato pa toliko bolj zanimiva. Namen našega druženja je bil bolje spoznati naravno- in družbenogeografske značilnosti območja; ugotavljali smo prepletanje teh elementov in njihov vpliv na izgled pokrajine. Naše delo je bilo razdeljeno v dva dela: spoznavanje pokrajine s tematskimi ekskurzijami in predavanji ter izdelovanje geografskih panoram.

Najprej smo poskušali v treh dneh čim bolje spoznati pokrajino. Na gradu Grad nas je sprejela Stanka Dešnik in nam predstavila značilnosti in delovanje Krajinskega parka Goričko. Park je del trideželnega parka; zavarovano območje je del Slovenije, Avstrije in Madžarske, vendar so stopnje zaščitenosti različne. Najvišjo stopnjo ima Park Őrség na Madžarskem, ki je

Tromejnica - markantna stična točka Slovenije, Avstrije in Madžarske (foto: Rok Godec).

narodni park, sledi mu Krajinski park Goričko, najnižja pa je stopnja zaščitenosti v Avstriji, kjer ima Park Raab status naravnega parka.

Drugi dan so bile na programu fizičnogeografske značilnosti Goričkega. Vreme je bilo kot nalašč za odhod na teren. Pod vodstvom Karla Natka smo se zjutraj odpravili spoznavat značilnosti pokrajine z zmernokontinentalnim tipom podnebja z viškom padavin poleti. Z drugimi besedami – lilo je kot iz škafa! Na našo srečo se je vreme proti poldnevu izboljšalo in smo se malo posušili. Škoda je bilo le pogleda z "goričanskega Triglava" (Sotinski breg je s 418 m najvišji vrh Goričkega), ki nam ga je zastirala meglica. Po geomorfološko-geološko obarvanem dopoldnevu nas je čakala še popoldanska ekskurzija pod vodstvom Draga Balajca, ki nam je predstavil vegetacijske, pedogeografske in klimatske značilnosti Goričkega.

Tretji dan je bil čas za družbeno geografijo. Ker pa brez poznavanja zgodovine ne gre, nam je Franc Kuzmič iz Pokrajinskega muzeja Murska Sobota predstavil zgodovino Prekmurja. Dobro opremljeni z zgodovinskimi informacijami in vedenju o procesih, ki so se dogajali v pretekli in polpretekli zgodovini, smo se odpravili na teren, kjer smo lahko "preverili" nekatere informacije. Po severovzhodnem delu naše domovine nas je vodila Irma Potočnik Slavič. Program je bil (kot se za geografski teren spodobi) precej natrpan. Še posebej se mi je v spomin vtisnil optimizem, saj smo mnogo slišali o prednostih in možnostih Goričkega in ne le o težavah in problemih, ki so ponavadi izpostavljeni.

Intenzivnemu "uvodnemu" spoznavanju pokrajine je sledil drugi del našega tabora, ki je bil namenjen delu v skupinah. Razdeljeni smo bili v pet skupin po pet udeležencev. Organizatorji so